

Javna vprašanja stranki DeSUS

Ko smo preko stranke DeSUS slovenski seniorji zadolžili koalicijsko, da pride Zakon o spremembah zakona o volitvah v Državni zbor, smo sicer vedeli, da predsednik stranke tega zakona ne podpira. Računali pa smo na vas, ki ste naši člani, nekateri ste celo zbirali podpise, da smo zakon lahko vložili v parlament. Spet ste pokazali, koliko veljate kot predstavniki slovenskih seniorjev. Kar nekaj vprašanj se mi poraja ob vašem početju.

Potreba po spremembi volilne zakonodaje se je rodila med predsedniki društev, kjer vas je kar nekaj aktivnih članov DeSUSa. Kako si člani DeSUSa razlagate vaš slogan, da zastopate interese upokoјencev?

Koliko strokovnjakov imate v svoji stranki, ki imajo dovolj znanja, da bi lahko strokovno ocenili predlog vrhunskih slovenskih strokovnjakov na tem področju in njihov predlog zavrgli kot nesprejemljiv za slovenski prostor? So argumente zapisali? Kje jih imate?

Da so upokoјeni strokovnjaki brez plačila napisali nov volilni zakon, da smo dve leti organizirali po vseh pokrajinah okrogle mize, kjer so avtorji razlagali, kaj prinaša nov zakon, da smo zbrali skoraj 6000 podpisov za vložitev zakona v parlamentarno proceduro, je bilo jasno sporočilo vsem, ki prisegate, da zastopate interese upokoјencev o tem, kaj pričakujemo od vas. Koliko vas je prišlo na okroglo mizo o volilni zakonodaji v Državnem svetu? Koliko vas je prišlo na okrogle mize o volilni zakonodaji tam, kjer ste bili izvoljeni? Koliko vas je bilo na prvi obravnavi zakona junija 2014, ko so naši strokovnjaki že odgovorili na vse pomisleke vlade?

Edini argument, ki smo ga slišali od vas, je bil, da ne boste izvoljeni, če bo manj volilnih okrajev.

Ali imate res tako nizko samopodobo kot poslanci?

Ali se nihče od vas ni videl med kandidati, ki bi jih izvolili direktno?

Ali to pomeni, da se zavedate, da slabo zastopate interese upokoјencev v parlamentu?

Ali menite, da lahko poslanec DZ svoj interes postavi pred interes svojih volivcev?

Na novembrski seji DZ poslancev nismo prosili, da zakon sprejmete, prosili smo samo to, da ga prestavite na eno od naslednjih sej, da bi lahko naši strokovnjaki s strokovnjaki vlade razčistili nejasnosti in da bi skupaj pripravili zakon o volilnih okrajih. To bi K. Erjavec nedvomno brez težav dosegel, saj je najbolj več v znanosti obvladovanja koalicijskih partnerjev. Kje je vaša predanost svojim volivcem?

In ne nazadnje: kaj bi vas stalo, če bi prišli pred glasovanjem k nam in nam razložili, zakaj naše prošnje ne boste podprli? Ali se zavedate, da to pomeni podcenjevanje svojih volivcev?

V parlamentu niste dobili dodatne pameti in modrosti. Prinesli ste ju s seboj. Ste pozabili na svoj dolg svojim volivcem? Kako bomo sodelovali naprej?

Mateja Kožuh Novak

vsebina

Poslanci nas poslušajo, a nas ne slišijo	3
Možnosti dela upokoјencev	5
Razvoj pomoči na domu in drugih skupnostnih oblik	6
Intelektualno delo upokoјjenih raziskovalcev	8
Zgodba s Svetega Tomaža navdušila tudi na Portugalskem	10
Slovenski medijski recept za Špance	10
Spoštovane bralke in bralci	11
Ustvarjalne delavnice upokoјencev v hotelu Delfin	12
Letno statistično poročilo društev o delu	12
Socialno podjetje Mozaik generacij	13
Urjenje spomina	13
Ustanovitev Zavoda Živko	14
Drugi delovni posvet projekta AHA.SI	15
Projekt HELPS končan, svetovalnica ostaja	15

Islandski lišaj

Bomo dobili pravico odločati, kdaj in kako bomo umrli?

Te dni je bilo v časopisih obilo razprav o evtanaziji in pravici na smrt bolnih odločati se o tem, kdaj prekiniti intenzivno zdravljenje in ali lahko dobimo injekcijo, ki nam bo pomagala zaspati humano ob prisotnosti tistih, ki jih imamo radi in nas imajo radi.

Med člani Upravnega odbora ZDUS smo izpeljali dopisno sejo, kjer smo jih povprašali za mnenje o tem, ali bi poslali v medije naše stališče o tem delikatnem vprašanju. Glasilo se je takole:

Starejši v Sloveniji hočemo sami odločati o kakovosti svojega umiranja. Temu vprašanju moramo posvetiti slovenski seniorji bistveno večjo pozornost kot do sedaj. Ne strinjamo se z obsojanjem zdravnika, ki je neozdravljivo bolnemu starejšemu pomagal dostojanstveno umreti. Se pa strinjamo, da je to občutljivo področje treba čim prej zakonsko urediti, da bo spoštovana pravica umirajočih, njihovih svojcev in izvajalcev zdravstvenega varstva.

Odgovorili so nam vsi razen 4 članov, v Južni Primorski so celo razposlali vprašanje vsem predsednikom društev, od katerih smo dobili kar nekaj pozitivnih odgovorov. Nekateri so bili mnenja, da bi izjavo o zdravniku izpustili, ker ne vemo, kaj se je res dogajalo. Je pa res, da bomo imeli težave le mi, če se od tega dogodka naprej zdravniki ne bodo upali pomagati umirajočim.

V ZDUSu se bomo poizkušali povezati s strokovnjaki ministrstva za zdravje in ministrstva za notranje zadeve ter Varuha človekovih pravic in jih prosili, da skupaj pripravimo zakon o evtanaziji, ki bo predpisal način, kako si lahko na smrt bolni zagotovijo pravico odločati o svoji smrti ter kako zaščititi imetnika te pravice in izvajalca pomoči.

Veseli bomo vsakega komentarja naših članov, vabimo pa tudi strokovnjake, ki bi bili pripravljeni sodelovati pri pripravi ustreznega zakona, da se nam oglasijo.

Obvestilo računovodskim delavcem društev upokoјencev

Po tečajih iz novosti na področju računovodstva prejema vodja tečaja ga. Mojca Derganc veliko vprašanj po telefonu in elektronski pošti. Ker je tako kot vi tudi ona prve tri mesece leta zelo zaposlena in jo številni klici motijo pri delu, smo se odločili, da bomo odprli **telefonsko in elektronsko svetovalnico za funkcionarje društev**, ki so odgovorni za finančno poslovanje društev.

Zainteresirani lahko pokličete vsako **sredo od 11.00 do 14.00 na telefon 01 519 5145** ali pišete na elektronski naslov **racunovodstvo@zdus-zveza.si**

Poslanci nas poslušajo, a nas ne slišijo

Slaba dva meseca potem, ko so poslanci vladajoče koalicije skupaj s poslancema ZaAB na seji Državnega zbora (DZ) novembra lani zavrnili nadaljnjo obravnavo predloga Zveze društev upokoencev Slovenije (ZDUS) za uvedbo kombiniranega ali poosebljeno sorazmernega volilnega sistema (KVS), je predsednica Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo (ONZJULS) DZ januarja letos organizirala javno predstavitev mnenj o oceni stanja in morebitnih spremembah ureditve volitev v Republiki Sloveniji. Navzočih na razpravi je bilo le okoli 70, torej manj kot na podobni razpravi 5. maja 2014, saj so nekateri takratni udeleženci verjetno presodili, da je poslancem zaman ponovno razlagati stališča civilne družbe o obstoječem sistemu volitev v DZ, ko pa ti v večini le »poslušajo, ne pa tudi slišijo« tisto, kar jim za boljši volilni sistem povedo zainteresirani državljani. V oči je bodla razmeroma skromna udeležba poslancev SDS in SD, ki so sicer sklic predstavitev podprli. Tako se je omembe vredna udeležba poslancev, od katerih jih je do konca razprave vztrajalo le šest, praktično skrčila le na poslance SMC, DeSUS, ZL, NSi in ZaAB. Pomen dogodka naj bi povečal nastop predsednika vlade Mira Cerarja in vodje poslanske skupine SMC Simone Kustec Lipicer, ki pa sta zaradi drugih neodložljivih obveznosti po pol ure odšla in seveda nista poslušala predstavitev drugih udeležencev.

ZDUS smo zastopali Anton Donko, Emil Milan Pintar in avtor tega besedila. Omejil se bom predvsem na skrajšano predstavitev svoje razprave. Dosedanji »prazen tek« brez prepotrebni sprememb obstoječega volilnega sistema – o tem so si bili bolj ali manj enotni vsi govorci – mi je dal misliti, da bomo brez korektnega dogovora poslancev, drugih političnih dejavnikov in civilne družbe o načelih sistema volitev v DZ tudi na prihodnje volitve odšli po istem volilnem sistemu, ki ga precejšen del državljanov – to je razvidno iz anket in vse slabše udeležbe na volitvah – odkrito zavrača.

Brez načel demokratičnosti ne bo šlo

Zato sem predstavil načela demokratičnosti, ki smo jih v ZDUS vgradili v predlog KVS. Ob splošno znanem in sprejetem načelu (1) enakopravnosti zastopnosti kandidatov obeh spolov je tu drugo načelo (2) zagotovitve možnosti oddati glas stranki in osebi, ki ji lahko zaupamo ali vsaj želimo zaupati. Nato gre za načelo (3) natančnosti oziroma doslednosti preslikave izbire volivk in volivcev v parlamentarne sedeže (mandate v DZ). Sledi načelo (4) dovolj velikega deleža volivk in volivcev, ki v vsakokratni parlamentarni oblasti prepoznajo potrditev svoje volilne izbire. K tem načelom »presoje demokratičnosti« smo v predlogu kombiniranega ali poosebljenega volilnega sistema v ZDUS (z dvema glasovoma volivca) vgradili še tri načela ustreznosti volilnega sistema: (5) zagotovitev zadostne območne razpršenosti poslancev, (6) približno enakopravne pogoje za kandidiranje ter izvolitev strankarskih in nestranskih kandidatov in (7) približno enakopravno težo glasu volivcev v vseh volilnih okrajih. Sam bi vključil v predlog še eno prvino, to je kopijo glasovnice, ki bi omogočila udeležanje še osmega (8) načela, to je odgovornosti poslancev do volivcev, konkretnije olajšala možnost morebitnega odpoklica poslanca. Za to prvino pa v ekspertni skupini ZDUS ni bilo zadostne podpore. Deveto (9) načelo, možnost in hitrost sestave stabilne vlade po opravljenih volitvah, pa je zame, kar se tiče hitrosti sestavljanja vlade, vsaj nekoliko sporno, a nedvomno tudi odprto za razpravo.

V zvezi z drugim načelom, to je pestrostjo izbire med kandidati, je treba seveda najprej zagotoviti, da se imena zaželenih kandida-

tov sploh pojavijo na glasovnici in da, npr., vsaj četrtina volivcev okvirno (pre)pozna vsaj četrtino kandidatov na glasovnici. To pa je možno le ob kandidiranju in glasovanju po volilnih okrajih. Zanimivo je, da je svojo listo načel v razpravi ponudil tudi predstavnik Državnega sveta Zoran Božič. V svoji presoji načel obstoječega volilnega sistema je ugotovil, da je skoraj v celoti uresničeno načelo sorazmernega predstavljanja, druga štiri načela, to je načelo koncentracije in učinkovitosti, načelo participacije, načelo preprostosti in načelo legitimnosti, pa domala niso uresničena. Obstoječi volilni sistem po Božičevem mnenju ne vodi k oblikovanju stabilnih vlad (načelo koncentracije in učinkovitosti), ne omogoča kandidirati nestranskih kandidatov (načelo participacije), ne daje volivcem vedeti, kaj se zgodi z njihovim glasom (načelo preprostosti) in povzroča vedno manjšo, lani že skrajno kritično udeležbo na volitvah (načelo legitimnosti). Naj dodam, da je tudi minister v prvi demokratično izvoljeni vladi Ingo Paš (zdaj Pasch) v svoji razpravi opozoril na načelo odgovornosti javnih funkcionarjev, ki po njegovem mnenju ne bi smela zastarati.

Vsa ta načela, ki so hkrati usmeritve in cilji, bi seveda morala biti podrejena ustavno določenemu namenu: to je odločilnemu vplivu ljudi na izbiro poslancev. O tem pa je možno govoriti le takrat, ko volivec, ki naj bi razpolagal z dvema glasovoma, lahko odkloni ponudbo kandidatov, ki mu jih ponuja »njegova stranka« ali vsaj lahko izbira med dvema kandidatom te stranke in drugimi kandidati (tudi drugih strank in neodvisnimi kandidati), a je njegov glas vseeno veljaven. Dejanski vpliv volivca naraste s povečano preglednostjo, ko lahko v morebitnem drugem krogu – gre za izvolitev z absolutno večino – izbira med dvema kandidatom. Zgodovinski spomin priča, da smo imeli volivci na volitvah leta 1990 na razpolago vsaj dva (za družbeno-politični zbor in zbor občin), če ne vsaj tri glasove (še za zbor združenega dela). Vztrajanje strank na sedanjem sistemu volitev (z enim glasom) kaže, da smo v razvoju parlamentarne demokracije pravzaprav nazadovali.

Temeljno sporočilo posvetovalni referendum

Skoraj vsi razpravljavci – opazna izjema je bil Janko Möderndorfer – so v razpravi podprli predlog ZDUS o uveljavitvi KVS; nekateri, npr. Ciril Ribičič, z določeno spremembo le-tega. Žal pa moram ugotoviti, da se kar nekaj razpravljavcev kljub podpori (večina) ali nasprotovanju (manjšina) ni dovolj poglobilo v predlog ZDUS-a, zato sem po zaključku predsednici ONZJULS Lilijani Kozlovič ponudil, da predlog zainteresiranim – zlasti tistim poslancem, ki so mu na seji DZ 21. novembra 2014 nasprotovali – podrobneje predstavim. Temeljno sporočilo, ki so ga predstavniki civilne družbe posredovali navzočim poslancem, pa je bila zahteva po posvetovalnem referendumu o enem ali največ dveh volilnih sistemih, saj je nesprejemljivo, da si pravila o svoji izvolitvi še naprej določajo le poslanci sami. Če bi do takega referenduma prišlo, naj bi se poslanci vnaprej obvezali, da bodo njegov izid spoštovali.

Za zaključek sem v razpravi omenil še, da je beseda »morebitnih« (sprememb) v naslovu srečanja glede na slabosti sedanjega volilnega sistema povsem nesprejemljiva, saj je vztrajanje na tem sistemu z vidika volivcev nadaljevanje s prevaro volivcev, kot se je že pred dvema letoma izrazil eden najvidnejših pravnikov v Sloveniji. Spremembe so torej, če želimo zagotoviti večjo volilno udeležbo in s tem ustrezno legitimnost DZ, nujne.

Miran Mihelčič,

član ekspertne skupine ZDUS za spremembo volilnega sistema

Zimski oddih na morju, v hotelu Delfin v Izoli***

S 1.2.2015 svoja vrata ponovno odpira hotel Delfin.
Otvoritev sezone z akcijskimi cenami!

Upokojenci, ki so člani društva, kluba ali aktiva upokojencev pri ZDUS, imajo 10 % popusta na penzijske storitve.

	1.2.–28.2. 2015	1.3.–31.3. 2015	1.4.–23.4. 2015
UPOKOJENCI			
Polni penzion	41 39 €	43 41 €	45 44 €
Polpenzion	36 34 €	38 36 €	40 39 €

OSTALI GOSTJE

Polni penzion	44 €	46 €	49 €
Polpenzion	39 €	41 €	44 €

Ceno so v EUR na osebo na dan. **Doplačila:** enoposteljna soba 11,00 EUR, penzion 5,00 EUR, turistična taksa 1,27 EUR. Otroški popusti.

Ugodnost za družine:

V času zimskih šolskih počitnic (14.2.–1.3.2015) **en otrok** do vključno 12. leta v sobi z dvema odraslima osebama **biva brezplačano!**

T 05 660 74 00, rezervacije@hotel-delfin.si, www.hotel-delfin.si

D
delfin***
HOTEL

Možnosti dela upokoјencev

Občasno delo upokoјencev

Na podlagi Zakona o urejanju trga dela imajo vsi upokoјenci možnost opravljanja začasnega ali občasnega dela, razen tistih, ki prejemajo delno starostno ali predčasno pokojnino, delno pa so še delovno aktivni.

Upokoјenec, ki želi opravljati začasno ali občasno delo, z delodajalcem sklene pogodbo o opravljanju začasnega ali občasnega dela, ki ima značaj posebnega civilno pravnega pogodbenega razmerja, ki lahko vsebuje tudi nekatere elemente delovnega razmerja. V tem se začasno ali občasno delo razlikuje od dela po podjemni ali avtorski pogodbi, za katero je značilno, da podjemnik oziroma avtor nista podrejena naročniku kot delavec v delovnem razmerju delodajalca, ampak samostojno izpolnita naročilo.

Sklenjena pogodba o opravljanju začasnega ali občasnega dela mora vsebovati tudi obdobje opravljanja dela in število ur, določena mora biti tudi urna postavka za opravljeno delo ter predviden skupni znesek plačila. V zvezi s tem je potrebno upoštevati zakonske omejitve. Nanašajo se na najnižje urne postavke (4,20 EUR bruto), dovoljeno število ur opravljenega začasnega ali občasnega dela (največ 60 ur v koledarskem mesecu) ter maksimalno višino letnega dohodka upokoјenca (6.300 EUR bruto).

Delodajalec mora upoštevati tudi določbe delovne pravne zakonodaje, med drugim prepoved diskriminacije in trpinčenja na delovnem mestu, enako obravnavo glede na spol, delovni čas, odmore, počitek in odškodninsko odgovornost, spoštovati pa mora tudi pravila o varnosti in zdravju pri delu.

Delodajalec mora najkasneje do 18. dne v naslednjem mesecu upravičencu izplačati dohodek, od katerega je treba obračunati in plačati še **dajatev v višini 25 %**, prav tako mora delodajalec za upravičenca plačevati tudi prispevek za zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni – za posebne primere zavarovanja v višini **8,85 %**.

Osebno dopolnilno delo

V skladu z Zakonom o preprečevanju dela in zaposlovanju na črno od 1. 1. 2015 velja novi sistem osebnega dopolnilnega dela in s tem **vrednotnica**. V primerjavi z dosedanjim sistemom osebnega dopolnilnega dela pravilnik dovoljuje precej širši nabor del, ki jih bodo lahko opravljali posamezniki. Pri osebnem dopolnilnem delu bodo imeli dve možnosti: lahko bodo opravljali osebno dopolnilno delo za druge, torej bo naročnik – ki bo lahko samo fizična oseba – za vas kupil vrednotnico ali pa boste kupili vrednotnico zase in boste prek osebnega dopolnilnega dela prodajali izdelke, gozdne sadeže, zelišča.

Osebno dopolnilno delo bo lahko opravljal tudi upokoјenec. Če boste želeli opravljati osebno dopolnilno delo, ga boste morali prijaviti preko spletnega portala AJPES ali osebno na upravni enoti. Ob registraciji v AJPES bo treba za opravljanje dela kupiti vrednotnico. Vrednost posamezne vrednotnice je določena v pavšalnem znesku 9 EUR (7 EUR za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, 2 EUR za zdravstveno zavarovanje in zavarovanje poškodbe pri delu in poklicne bolezni). Letna omejitev zaslužka prek osebnega dopolnilnega dela je 3.000 evrov ali tri povprečne mesečne plače. Vsak izvajalec dopolnilnega dela bo moral finančni upravi (FURS) po preteku polletnega obdobja poročati o doseženem prihodku. Pravilnik določa tudi roke za dostavo poročil, napovedi za odmero akontacije dohodnine (25 %), izdajanje računov, sankcije, uveljavljanje stroškov.

V nadaljevanju so navedena dela in storitve, ki jih boste lahko opravljali, **če boste kupili vrednotnico zase**:

- izdelovanje izdelkov domače in umetnostne obrti, ki niso namenjeni uživanju ali za stik z živili,

- izdelovanje izdelkov, ki jih je možno izdelovati na domu, pretežno ročno ali po tradicionalnih postopkih, jih popravljati in prodajati,
- nabiranje in prodaja gozdnih sadežev in zelišč,
- mletje in prodaja žita ter žganje apna in oglja na tradicionalen način.

Za druge bo mogoče po novem opravljati naslednje vrste dopolnilnega dela (vrednotnico kupi naročnik):

- inštrukcije kot pomoč pri izpolnjevanju šolskih in študijskih obveznosti,
- glasba na zasebnih dogodkih,
- občasna šiviljska in čevljarjska popravila,
- občasna pomoč pri oskrbi domačih živali na domu lastnika živali,
- samostojno delo kot pomoč na kmetiji, ki sodi v osnovno dejavnost kmetije,
- pomoč v gospodinjstvu in pomoč pri čiščenju stanovanja, hiše, počitniške hiše,
- občasno varstvo otrok in pomoč starejšim in invalidom na domu, tudi spremljanje oseb, potrebnih nege,
- občasno lokalno turistično vodenje skupin in posameznikov ter izvajanje turističnih prevozov na tradicionalen način.

Na spremembe moramo biti pozorni

Predvideno je podaljšanje roka za uskladitev statusa upokoјencev, nosilcev s.p., ter odprava posledic vračanja pokojnin in plačila socialnih prispevkov.

Na januarsko sejo Državnega zbora sta uvrščena obravnava in sprejem Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja ZMEPIZ-1A, ki se nanaša na status upokoјencev, nosilcev s.p.

Predlog zakona **podaljšuje rok za uskladitev statusa posameznih zavarovancev, ki morajo svoj status uskladiti z določbami ZPIZ-2**. S spremembo zakona bodo lahko še eno leto opravljali dejavnost in zanje ne bo veljala obvezna vključitev v zavarovanje, hkrati pa bodo upokoјenci še naprej lahko prejemali pokojnino. S predlaganim zakonom predlagatelj zagotavlja, da bodo odpravljene posledice, ki so nastale pri ugotavljanju lastnosti zavarovancev. Za vse osebe, ki so na dan 31. 12. 2012 hkrati opravljele dejavnost in niso bile vključene v zavarovanje oziroma so imele prekrivanje statusa upokoјenca s statusom zavarovanca, predlog zakona predvideva, da jim ne bo potrebno vračati pokojnin in plačati polnih prispevkov za socialno varnost.

Do oprostitve vračila pokojnin in plačila prispevkov bodo upravičeni uživalci pokojnin samostojni podjetniki, ki jim je zavod že izdal odločbe ter vse osebe, ki so opravljele delo ali dejavnost in bi morale biti vključene v zavarovanje, pa jim ZPIZ še ni izdal odločbe.

V času podaljšane prehodnega obdobja še za eno leto bomo zahtevali, da ministrstvo pripravi ustrezne spremembe sistemske zakonodaje. Menimo, da bi bilo treba izpostavljeno problematiko urediti na sistemski ravni, na način, ki bi bil enak za vse upokoјence in bi odpravil po naši presoji neustavne posledice, ki izhajajo iz sedaj veljavne zakonodaje, kar je bilo tudi predmet obravnave in zaključkov na seji Ekonomskega socialnega sveta. Predlagali bomo, da ministrstvo v pripravo novih rešitev povabi k sodelovanju predstavnike Obrtne zbornice Slovenije, Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, ZDUS-a in ostalih zainteresiranih skupin civilne družbe, ki so prav tako opozarjale na neustreznost sedanje ureditve.

Branka Kastelic

Razvoj pomoči na domu in drugih skupnostnih oblik

V Medgeneracijskem centru dnevni aktivnosti v Desklah je bil sredi lanskega decembra posvet Razvoj pomoči na domu in drugih skupnostnih oblik – deinstitucionalizacija in naloge lokalne skupnosti. Namen posveta v okviru projekta NET-Age, katerega cilji so izboljšanje koordinacije med javno-zasebnimi partnerji, sodelovanje, povezovanje in spodbujanje inovativnih pristopov na področju socialno-zdravstvene oskrbe starejših v jadranski regiji, je bila pomoč pri premoščanju ovir na področju skrbi za starejše. V projektu sodelujejo partnerji iz Hrvaške, Italije, Albanije, Črne Gore in Srbije. Iz Slovenije sodelujeta občina Kanal ob Soči in Zveza društev upokojencev Slovenije.

Posveta, ki ga je vodil strokovni vodja projekta Aldo Ternovec, so se udeležili izvajalci pomoči na domu, predstavniki ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ministrstva za zdravje, javnih inštitucij, ki na Goriškem skrbijo za starejše, ter nevladni sektor, ZDUS in lokalna društva upokojencev. Na posvetu smo s ponudniki socialno-zdravstvenih storitev na Goriškem pregledali stanje in naloge odgovornih pri zagotavljanju oskrbe starejših na domu. Dr. Mateja Kožuh Novak je povedala, da v okviru ZDUS že 10 let poteka program organiziranega prostovoljstva lokalne pomoči starejšim nad 69 let doma (Starejši za starejše). Izpostavila je potrebe starejših na Severnoprimer-

skem, ponudnike pa opozorila na pomanjkljivosti v zagotavljanju oskrbe starejših na tem območju.

Predstavniki pristojnega ministrstva so predstavili vizijo razvoja socialno-zdravstvenih storitev in pomoči na domu. O pomenu razvoja drugih skupnostnih oblik pomoči oziroma o tako imenovani deinstitucionalizaciji je govorila Simona Zagorc z ministrstva za delo. Opozorila je, da Evropska komisija vse glasneje poziva države članice k pospešenemu vzpostavljanju podpornih storitev v lokalni skupnosti kot alternativo obstoječim institucionalnim oblikam, ki bodo bolj trajnostno naravnane in bodo izhajale iz potreb ljudi. Naloga lokalnih skupnosti in države pa je, da upošteva tako uporabnika oziroma osebo, ki potrebuje pomoč, kot njegove skrbnike.

Aldo Ternovec je opozoril, da je zato nujno izdelati oceno trenutnega demografskega stanja v Sloveniji, ki bo dala vpogled v potrebe starejših. V projektu NET-Age je bila leta 2013 izdelana celovita ocena stanja z naslovom Starejši na območju občin UE Nova Gorica, v kateri so izpostavljene ključne težave pri zagotavljanju kakovostnega življenja starejših. Na podlagi ugotovitev so občine in pristojne organizacije prejele predloge za reševanje problemov. Koordinacija, mreženje in sodelovanje različnih sektorjev – vse to je že prineslo vidne rezultate. V občinah UE Nova Gorica so povečali število patronažnega osebja, zagotovljeni sta bili dve

novi vozili za pomoč na domu, obenem pa so lani znižali ceno storitve pomoči na domu.

Na posvetu je bilo večkrat poudarjeno, da so edini, ki lahko zaznajo oziroma ugotavljajo potrebe starejših, društva upokojencev in njihovi prostovoljci. Tako obsežne in celostne ocene stanja ne bi mogli opraviti brez prostovoljcev programa Starejši za starejše.

Strokovnjaki ZDUS ocenjujejo, da je potrebno podpreti de-

institucionalizacijo, ki prispeva k uvajanju raznolikosti socialno-zdravstvenih storitev, k dvigu kvalitete in kvantitete vseh storitev za starejše za čim daljše in čim bolj kakovostno življenje doma. Podpreti in povezovati je potrebno izvajalce vseh oblik pomoči na domu, posebej neformalne oskrbovalce, ki v ospredje postavljajo potrebe in želje starejših.

Dijana Lukić,

koordinatorka projekta NET-Age

Vzajemnost je vaša!

Pridobivajte nove naročnike

Čakajo vas lepe nagrade:

- za enega naročnika - **50-% popust** na polletno naročnino na Vzajemnost;
- za dva nova naročnika - **brezplačna polletna naročnina**;
- za tri nove naročnike - **vrednostni boni Mercator za 15 evrov**;
- za vsakega nadaljnjega novega naročnika - **še po 5 evrov** (za štiri naročnike 20 evrov itd).

**Podarite
Vzajemnost!**

Za naročila in informacije pokličite

01 530 78 44

Intelektualno delo upokojenih raziskovalcev

Zakon o delovnih razmerjih (ZDR) ne vsebuje določil v zvezi s prisilno upokojitvijo delavca, ko ta dopolni določeno starost. Upokojitvev je po ZDR posredno obravnavana tudi v 114. členu, ki vsebuje določila o pravnem varstvu pred odpovedjo delovnega razmerja starejšim delavcem. Prisilna upokojitvev v Sloveniji velja le za sodnike, ki jo določa Zakon o sodniški službi. Tako na podlagi 74. člena navedenega zakona sodniku preneha sodniška služba z upokojitvijo, vendar najpozneje, ko dopolni 70 let.

Zakon o raziskovalni in razvojni dejavnosti (Ur. l. RS št. 22/2006) sicer **ne določa prisilne upokojitve, ampak upokojenecem prepoveduje opravljati intelektualno delo.**

Na problem nemožnosti raziskovalnega dela upokojenih raziskovalcev je že leta 2007 opozoril tudi Državni svet, ko je na podlagi posveta „Vseživljenjsko izobraževanje in aktivno staranje“ obravnaval problematiko zakonskih omejitev pri opravljanju intelektualnega dela upokojenecem na področju raziskovalne in razvojne dejavnosti in visokega šolstva. Vladi RS je predlagal, da v tem delu spremeni podzakonski akt Pravilnik o postopku in pogojih za vpis posameznikov v

register zasebnih raziskovalcev in vanj vključi tudi upokojene raziskovalce in znanstvenike. 14. člen Pravilnika o registru zasebnih raziskovalcev (Ur. l. RS št. 84/2008), ki je v veljavi, določa, da upokojenec ne more imeti statusa raziskovalca, ker določa, da zasebni raziskovalec ne sme biti v delovnem razmerju kot tudi ne sme biti upokojenec. To pomeni, da se upokojeni strokovnjaki še vedno ne morejo vpisati v register zasebnih raziskovalcev.

Problematika upokojenih nosilcev samostojne dejavnosti nasploh, brez omejitev odvzema pokojnine ali dela pokojnine, je po napovedi ministrice za delo dr. Anje Mrak Kopač zaveza ministrstva za leto 2015. Potrebno je sprejeti sistemsko rešitev glede obravnave različnih kategorij upokojenecem, ki se ukvarjajo s samostojno dejavnostjo, tudi upokojenih raziskovalcev in drugih strokovnjakov. Ne glede na navedeno pa lahko ZDUS, če se za to odločimo, poda ministrstvu predlog za spremembo 4. člena Pravilnika o registru zasebnih raziskovalcev, kjer bi med pogoji za vpis posameznikov v register zasebnih raziskovalcev predlagali črtanje pogoja za vpis, po katerem je sedaj izločen (uživalec pokojnine).

Branka Kastelic

MGL

COSTA MEDITERRANEA

Trst – Split – Kotor – Kefalonija
– Krk – Dubrovnik – Trst

8 dni / 7 noči,
dopolnjen polni penzion,
zabavne prireditve in
animacija

že od
679 €

KOMPAS

GLEDALIŠČE NA VALOVIH 30. maj 2015

MGL in KOMPAS predstavljata:

GREGOR FON

PES, PIZDA IN PEDER

ČRNA KOMEDIJA

REŽISER Primož Ekart

IGRAJO Sebastian Cavazza, Gašper Tič,
Gregor Gruden in
Mirjam Korbar Žlajpah

Enodnevni izleti v Delfinu

POSEBNA
CENA KOPANJA
ZA SKUPINE:
6 EUR

I. MENI

„Bobiči“- istrska
mineštra s klobaso
Sladica

Cena: 6 EUR

II. MENI

Goveja ali zelenjavna juha
Puranji zrezek po dunajsko
Pražen krompir ali pomfri
Zelenjava na maslu
Mešana solata
Sladica

Cena: 10 EUR

III. MENI

Goveja ali zelenjavna juha
Ocvrti ribji file
Slan krompir, špinaca
Mešana solata
Sladica

Cena: 11 EUR

Ponudba menijev velja za skupine vsaj 15-ih oseb. Vodiču in šoferju avtobusa nudimo obrok brezplačno. Skupine društev upokojencev imajo na navedene cene menijev še 10% popusta. Posebna ponudba pijače: refošk ali malvazija (2,5 dcl) / malo pivo (0,3 dcl) / sok (2,0 dcl) samo 2 EUR na osebo. Ponudba velja ob predhodnem naročilu pijače za celotno skupino.

NEKAJ PREDLOGOV ZA IZLETE ZA ZAKLJUČENE SKUPINE

(Spodaj navedene cene za skupine so informativne in veljajo na osebo, razen tam, kjer je drugače navedeno. Z veseljem vam bomo pomagali pri organizaciji.):

Obisk muzeja Parenzane v Izoli
(vstopnina: 1,50 EUR) • **Obisk
kleti Vina Koper** (ogled 3,50 EUR;

degustacije od 7 EUR dalje) • **Obisk
oljčnika ali v novembru kmetije
kakija** • **Akvarij v Piranu** (vstopnina
5 EUR) • **Soline** (vstopnina 5 EUR) •
**Pohod po strunjanskem krajinskem
parku** (vodenje 2-3 ure: 50 EUR na
skupino) • **Ribogojnica brancinov
Fonda** (ogled 1-2 uri: 25 EUR) •
Kaktusi Grašič v Seči.

Informacije in rezervacije:
T: (05) 660 74 00
E: rezervacije@hotel-delfin.si
www.hotel-delfin.si

D
delfin ^{***}

Zgodba s Svetega Tomaža navdušila tudi na Portugalskem

Vodja projekta MATURE Nevenka Dobljekar in zunanja sodelavka pri projektu Ljuba Fišer sta na zaključni konferenci projekta septembra 2014 v Hamburgu tako navdušili partnerje s primerom dobre prakse iz Prlekije, da so ju povabili k sodelovanju v evropski mreži s področja izobraževanja starejših, imenovani ForAge. Ljuba Fišer je z nami delila zgodbo s Svetega Tomaža, ko jim je preko Ljudske univerze Ormož uspelo pritegniti k izobraževanju in učenju tiste starejše, ki so v starosti sami, dokaj neaktivni in socialno izključeni. Kako motivirati takšne skupine starejših, da se v pozni življenjski dobi vključijo v aktivnosti, kar je izredno pomembno za njihovo mentalno zdravje in močno vpliva na kakovost življenja? Dejanske prakse, ki jim takšne izvedbe uspejo, so v evropskem prostoru zelo cenjene.

Med 7. in 8. novembrom 2014 je v Portu na Portugalskem potekala mednarodna konferenca mreže **ForAge** z naslovom: *Nove smernice in novo učenje v pozni življenjski dobi – približati učenje učečim, aktivno in zdravo staranje, učeče skupnosti*. Ker se predstavnici ZDUS-a nista mogli fizično udeležiti konference, sta se na dan konference preko Skypa vključili v dogajanje in podali izkušnjo s Svetega Tomaža. Poslušali so ju strokovnjaki s področja vseživljenjskega učenja iz vse Evrope. S takšnimi aktivnostmi ZDUS-ovi strokovnjaki in izvajalci evropskih ZDUS projektov prispevajo k ugledu organizacije v evropskih krogih. Vodji projekta Nevenki Dobljekar in Ljubi Fišer se zahvaljujemo za sodelovanje v projektu **MATURE** – Naj bo učenje odraslih koristno, pomembno in mikavno.

*Dijana Lukić,
koordinatorka projekta MATURE*

Slovenski medijski recept za Špance

Sodelovanje v mednarodnih projektih poleg spoznavanja dobrih praks, izmenjave izkušenj in pridobivanja novih znanj prinaša tudi priznanja za dobro opravljeno delo. ZDUS je v okviru mednarodnega projekta Ustavimo nasilje nad starejšimi ženskami med osmimi sodelujočimi državami leta 2012 izvedla odlično medijsko kampanjo. Na pobudo vodje projekta Anke Ostrman in koordinatorice Dijane Lukić, je s pomočjo 1. programa Radia Slovenija in osmih regionalnih oziroma lokalnih radijskih postaj leto dni osveščala javnost o zaradi krize žal vse bolj pereči problematiki. S pomočjo številnih strokovnjakov, ki so na predlog ZDUS sodelovali v oddajah 1. programa Radia Slovenija Storž, Med štirimi stenami, Svetovalni servis in Studio ob 17-ih so se opogumile tudi žrtve nasilja in javno spregovorile o svojem trpljenju. Ni države, ki ne bi poznala nasilja nad starejšimi ženskami. Pred lanskim mednarodnim dnevom boja proti nasilju nad ženskami je španski Državni inštitut za starejše in socialne storitve v Madridu organiziral konferenco o preprečevanju zlorabe starejših žensk. Raziskave v številnih državah, tudi v Španiji, kažejo, da so starejše ženske zaradi stereotipov in negativnega odnosa do starejših nasploš pogosto žrtve fizičnega, psihičnega ali ekonomskega nasilja. Strategija preprečevanja zlorabe in nasilja nad starejšimi v

družini in institucijah je lahko ključ za reševanje tega perečega socialnega problema, ki ga je tako težko zaznati in odkriti, so ugotavljali na konferenci, namenjeni zdravstvenim in socialnim delavcem, prostovoljcem, družinskim članom, policistom, odvetnikom, novinarjem in vsem drugim, ki jih problematika zanima. Nanjo so kot predstavnico ZDUS povabili tudi Nevenko Dobljekar, ki je na okrogli mizi Dobre prakse preventive in ukrepanja predstavila našo uspešno medijsko akcijo. Mediji so pomemben dejavnik osveščanja javnosti in žrtev nasilja, odpirajo možnosti najširše javne razprave o problematiki, predvsem pa so močna legitimna oblika pritiska na zakonodajno in izvršilno vejo oblasti. V ZDUS smo izbrali radio zaradi poslušanosti in dostopnosti, predvsem pa, ker so uredniki in novinarji prepoznali pomembnost kampanje za družbo in posameznike ter se je lotili z veliko zagnanostjo. Pomembno je, da so se v kampanjo poleg nacionalnega radia, ki pokriva celo državo, vključile tudi regionalne in lokalne radijske postaje. Tako smo dosegli najširši krog ciljne publike. Organizatorji in udeleženci konference so bili navdušeni nad našim konceptom in ga bodo uporabili pri medijski kampanji v Španiji.

*Nevenka Dobljekar,
vodja medijske kampanje za STOP VI.E.W.*

Spoštovani bralke in bralci,

obveščal vas bom o delu Evropskega parlamenta in aktivnostih poslanca Iva Vajgla, ki je bil vanj izvoljen na listi stranke DeSUS s podporo ZDUS. V novem mandatu je poleg imenovanja Evropske komisije največ pozornosti požel obisk papeža Frančiška v evropskem parlamentu. V govoru poslancem je papež izpostavil človekovo dostojanstvo, eno osrednjih tem, v okviru katere Ivo Vajgl opozarja na položaj starejših v družbi. Poslanec v parlamentu deluje na različne načine: sodeluje v razpravi na skupnih zasedanjih, v razpravi delovnih teles parlamenta, postavlja vprašanja evropski komisiji, sodeluje pri pripravi pravnih dokumentov parlamenta... in se srečuje z volivci, ki mu predstavljajo svoje poglede na aktualna dogajanja.

Ivo Vajgl je osredotočen predvsem na področje zunanjih zadev in socialnih pravic, posebej pravic starejših. Je član parlamentarnega odbora za zunanje zadeve ter nadomestni član odbora za zaposlovanje in socialne zadeve. Močno se je angažiral, da je bila v parlamentu ustanovljena Skupina

za aktivno staranje, medgeneracijsko solidarnost in družino. Lani je predsednika evropske komisije Jean-Clauda Junckerja med zasedanjem parlamenta večkrat opozoril, da je zaradi staranja evropskega prebivalstva nujno sprejeti evropsko strategijo, ki se bo odzivala na trende staranja in zagotovila, da starejši ne bodo izključeni iz družbenega življenja in bodo lahko dostojno živeli v svojem okolju.

Evropski parlament se je prednostno ukvarjal z zunanjo in skupno varnostno politiko, predvsem po terorističnih napadih v Franciji. Ivo Vajgl je obsodil napade in pozval k medsebojni strpnosti ter spoštovanju pravice do verskega prepričanja in vrednot.

V pisarni evropskega poslanca Iva Vajgla smo vedno odprti za vaše pobude, predloge in vprašanja, pošljite jih na elektronski naslov: damjan.stanonik@europarl.europa.eu.

*Damjan Stanonik,
pisarna evropskega poslanca Iva Vajgla*

NAMIGI ZA IZLET V TERME SNOVIK

IZLET I: Pohod + kopanje

Cena: 11,00 € / osebo*

Skupaj z vodičem si bomo ogledali skrite koticke po okoliških pohodniških poteh. Po pohodu pa si bomo v restavraciji Potočka privoščili odlično kosilo.

V ceno je vključeno: 3 urni pohod po okoliških pohodnih poteh, kosilo v restavraciji Potočka, vodič

INFORMACIJE IN REZERVACIJE

T: 01 83 44 104

E: animacija@terme-snovik.si

I: www.terme-snovik.si

IZLET II: Pohod + kopanje + kosilo

Cena: 15,00 € / osebo*

Snoviška termalna voda je primerna za pitje, blagodejno vpliva na kosti, kožo in prebavila. Ker želimo, da bi čim več ljudi spoznalo to naravno zdravilno sredstvo smo pripravili kopalni ta izlet.

V ceno je vključeno: 3 urna vstopnica za termalni kompleks, voden ogled Term Snovik in izvira termalne vode, kosilo v restavraciji Potočka

*Na voljo so tudi vikend oddihi
od 30 € / osebo / noč dalje*

**vse cene veljajo za skupino min. 20
oseb*

IZLET III: Velika planina in Terme Snovik

Cena: 29,00 € / osebo*

Z vodičem se bomo podali na dopoldanski potep po Veliki planini in si ogledali kako so včasih živeli planšarji. Po potepu pa se bomo odpeljali v Terme Snovik kjer se bomo okrepčali v restavraciji Potočka in privoščili plavanje v termalnih bazenih.

V ceno je vključeno: 3 urna vstopnica za termalni kompleks, nihalka in voden ogled Velike planine, kosilo v restavraciji Potočka

V primeru, da se na planino podamo peš in ne z nihalko, je cena: 19,00 € / osebo,

Ustvarjalne delavnice upokojencev v hotelu Delfin

Pod pokroviteljstvom in v organizaciji ZDUS, Komisije za tehnično kulturo, je bilo sredi lanskega decembra v hotelu Delfin v Izoli že drugič ustvarjalno druženje in izobraževanje upokojevcev - rokodelcev, članov DU iz vse Slovenije. V šestnajstih rokodelskih delavnicah, s prav toliko mojstri, je ustvarjalo triinpetdeset rokodelcev, bodočih mentorjev v društvenih okoljih. Vsak mentor se je udeležil treh delavnic. Med zelo zaželenimi so bile delavnice peke tradicionalnih slovenskih kruhov in pogač, pletenje košar in drugih izdelkov iz šibja, vezenje v različnih tehnikah in izdelava vezenih izdelkov od prtličkov do voščilnic, pa delavnice novejših ročnih tehnik - na primer okraševanje predmetov s servietno tehniko, polstenje mila, različne tehnike izdelave nakita ter uporabnih izdelkov od tehnik papirnatih ogrlic, do kvačkanega nakita, etuijev, košaric. Namen ustvarjanja in druženja v Izoli je bilo pridobivanje novih znanj in spretnosti,

hkrati pa je bila to dobra spodbuda vsem udeležencem, da pridobljena znanja in veščine širijo v svojih društvih, sekcijah in klubih društev upokojevcev po Sloveniji. S tem prispevajo k bogatitvi ustvarjalnega in družabnega dogajanja. Tako vsi skupaj ohranjamo tradicionalne rokodelske spretnosti in izdelavo rokodelskih izdelkov. Štiridnevni dogodek je po zaslugi organizatorjev in osebja hotela Delfin potekal v izjemnem ustvarjalnem in vedrem vzdušju. Navdušenje udeležencev pri ustvarjanju in pridobivanju novih spretnosti je bilo neizmerno, zadovoljstvo ob razstavi njihovih izdelkov pa izjemen pogled na ustvarjalno delo mentorjev in mojstrov. Ob prejemu priznanj za uspešno delo so udeleženci že kovali načrte za naslednje srečanje. Organizatorji se bodo zaradi izjemnega zanimanja trudili, da dogodek postane tradicionalen.

Vlasta Grabeljšek

Letno statistično poročilo društev o delu

Pozivamo vsa društva, ki še niste poslala letnega statističnega poročila za leto 2014 (po pošti ali po internetu), da nam jih čim prej pošljete, ker moramo do konca meseca napisati poročilo o porabljenih sredstvih, dobljenih iz ZPIZa.

Ponovno pozivamo društva, ki imate priključek na internet, da lahko vstopite v program STATISTIČNO POROČILO na spletni strani www.zdus-zveza.si. Pod svojim geslom (če ga ne veste, pokličite tajništvo ZDUS 01 519 5068) boste našli poleg preteklih statističnih poročil vašega društva obrazec Statistično poročilo za leto 2014, kjer morate vpisati nove podatke in preveriti osnovne podatke o društvu, ki so že vpisani v obrazec za leto 2014, da vam olajšamo delo. Prosimo vas tudi, da ob morebitni zamenjavi ključnih funkcionarjev društev na občnih zborih o tem obvestite tajništvo ZDUS.

Socialno podjetje Mozaik generacij

Zadrugo Mozaik generacij smo ustanovili trije posamezniki različnih poklicnih profilov, ki svoje znanje nadgrajujemo s študijem socialne gerontologije na fakulteti Alma Mater Europaea v Mariboru. Daljšo pričakovano življenjsko dobo je treba razumeti kot pozitiven trend, ki mlajšim generacijam odpira nove priložnosti. Razvite evropske države že leta ustanavljajo dnevne centre aktivnosti (DCA) za starejše. Obstajajo tudi v Sloveniji, v Ljubljani jih je sedem, ki dnevno gostijo zavidljivo število uporabnikov.

Programi Zadruga Mozaika generacij bodo pripomogli k še večjemu medgeneracijskemu sožitju. V centrih bomo pomagali še aktivnim starejšim, da ostanejo čim dlje samostojni in sposobni skrbeti zase in za svoje zdravje. Starejši niso breme družbe, večina jih je sposobna živeti avtonomno in čim manj odvisno od drugih. Mlajšim posredujejo svoje znanje in izkušnje in so jim v veliko pomoč pri varstvu, vzgoji in izobraževanju otrok, v gospodinjstvu in pri delu okrog hiše. V severovzhodni Sloveniji je dejavnost še v povojih, Maribor premore le en tak center. Svoj prvi DCA za starejše želimo odpreti na Ptuj in jih širiti v občine, ki bodo sprejele in podprle naš projekt. Na predstavitvi Mozaika generacij je Slavica Golob, podpredsednica ZDUS, poudarila pomen medgeneracijskega sodelovanja in izpostavila odlično delovanje dnevnihih centrov aktivnosti v okviru društev upokojencev po vsej Sloveniji.

Primer dobrega sodelovanja pripravljamo na Ptuj, kjer bo februarja že 55. Kurentovanje, eden največjih etnoloških festivalov v Evropi. Skupaj z Mestno občino Ptuj, Ptujskim kurentovanjem, podjetjem PP Gostinstvo in fakulteto Alma Mater Europaea, Mozaik generacij v karnevalski dvorani organizira **prvo vseslovensko seniorsko pustovanje, ki bo v torek, 10. februarja, dva dni kasneje pa še pustno srečanje upokojenih sodelavcev slovenskih podjetij.**

Lidija Ribič

Urjenje spomina

ZDUS je dobil povabilo, da se vključi v projekt Senior MEMO v okviru katerega se izvajajo tekmovanja na področju urjenja spomina. Pomen vaj za ohranjanje, krepitev in širjenje vedenja in spomina poznajo vsi, ne samo starejši. V okviru projekta bodo mentorji izvajali brezplačna usposabljanja za tiste, ki se bodo vključili v projekt. Poslati je potrebno samo priloženo pristopno prijavo. Informacije o kraju in času usposabljanj dobite na www.umi.si, info@umi.si ali 059 05 55 75 in 051 244 399. Komisija za duševno zdravje priporoča, da društva upokojencev pristopijo v projekt Senior memo, ker s tem pridobijo pravico do brezplačnih usposabljanj za urjenje spomina. Vsekakor jim svetujemo, da v okviru društev čim prej pridobijo mentorja za izvajanje vaj za spomin.

V primeru, da se za sodelovanje v projektu ne bi odločili, lahko na telefonsko številko 051 442 497 sporočite ime mentorja, ki bi v vašem društvu vodil delavnice oziroma vaje za spomin. Takoj, ko bo dovolj prijavljenih, bomo pričeli z brezplačnimi usposabljanji mentorjev v društvih. O kraju in času usposabljanj vas bomo obvestili pravočasno.

*prof. Ana A. Cajnko, soc. del. spec.,
predsednica komisije za duševno zdravje ZDUS*

Ustanovitev Zavoda Živko

V okviru sodelovanja med ZDUS in Fakulteto za farmacijo je nastala ideja za sodelovanje na področju zdravja. Številni starejši imajo omejen dostop do informacij o načinih zdravljenja, zdravilih in prehranskih dopolnilih pa tudi o tradicionalnih vedah o zdravilnih zeliščih. Posamezniki s Fakultete za farmacijo so že predavali o uporabi zdravilnih rastlin, pa tudi o najbolj perečih in pogostih boleznih starejših in njihovem zdravljenju. Odziv starejše generacije je bil izjemno velik, zato sta se ZDUS in Fakulteta za farmacijo dogovorili za sodelovanje v Zavodu Živko. Ustanovila ga je ZDUS, registriran je za opravljanje različnih dejavnosti, med katerimi so tudi:

- predavanja strokovnjakov s Fakultete za farmacijo na pokrajinskih srečanjih društev upokojencev,
- objava strokovnih člankov v časopisu in na spletni strani ZDUS,
- dajanje strokovnih pojasnil, priporočil in odgovorov na lokalnih radijskih postajah,
- izdaja zloženkov,
- odprtje spletne strani na ZDUS-ovi spletni strani,
- zagotavljanje cenejših, kakovostnih izdelkov iz zdravilnih rastlin in prehranskih dopolnil.

Prepričani smo, da bodo aktivnosti pripomogle k večji

osveščenosti o zdravem načinu življenja in zdravem prehranjevanju starejših v Sloveniji, s tem pa tudi k bolj kakovostni starosti in manjšim izdatkom za zdravila. Aktivnosti zavoda se bodo nanašale zlasti na teme, povezane s kroničnimi boleznimi (kot so diabetes, srčno žilne bolezni, holesterol, previsok krvni tlak, artroze), z njihovim zdravljenjem ter zdravljenjem s pomočjo zdravilnih zelišč, njihovih pripravkov in prehranskih dopolnil (pravilna uporaba, koliko in katera prehranska dopolnila res potrebujemo). Predavatelji bodo svoje delo opravljali brezplačno oziroma donirali v sklad za razvoj in delovanje mladih kadrov.

Fakulteta za farmacijo bo skupaj z določenimi proizvajalci prehranskih dopolnil omogočila naročanje kvalitetnih izdelkov iz zdravilnih rastlin in prehranskih dopolnil iz zdravilnih rastlin neposredno pri proizvajalcu po bistveno nižji ceni od cen v lekarnah in trgovinah. Fakulteta bo opravila tudi neodvisno analizo proizvodov in jamčila za njihovo kvaliteto. ZDUS bo od vrednosti vsakega naročila dobila od proizvajalca 10 % provizijo za svoje delovanje in 5 % provizijo, ki jih bo namenila Skladu za mlade strokovnjake Fakultete za farmacijo in za izpopolnjevanje mladih uspešnih raziskovalcev.

B. Kastelic

Bioterme Mala Nedelja – oaza miru in sprostitve sredi neokrnjene narave

V osrčju Prlekije, v občini Ljutomer. **Posebnost Bioterm je visokokakovostna termomineralna voda** (med 27 in 38°C), primerna za rekreacijo in zdravje. Vpliva na gibalni sistem in hrbtenico, lajša težave z želodcem, žolčnimi izvodili in sečili. **Ugodne in bogate ponudbe kopalnih enodnevnih izletov za društva upokojencev.**

Poleg nordijske hoje, vodne telovadbe in joge po dogovoru organiziramo krajše pohode in izlete po čudoviti Prlekiji. Več informacij na www.bioterme.si ali 02 565 2012.

Prijazno vabljeni!

Drugi delovni posvet projekta AHA.SI

Delovnega posveta projekta Aktivno in zdravo staranje v Sloveniji (Active and Healthy Ageing in Slovenia – AHA.SI) v začetku januarja letos se je udeležilo več kot 150 strokovnjakov iz različnih sektorjev. Predstavili so svoja stališča in poglede na izzive starajoče se družbe. Posebej so govorili o trgu dela in upokojevanju, preventivi padcev, pripravi na starost ter dolgotrajni oskrbi. Projekt, pri katerem sodelujejo številni partnerji, vodi in koordinira Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ).

Udeleženca je pozdravila ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc: »V okviru izvajanja projekta AHA.SI pripravljamo strokovna izhodišča za nacionalno strategijo zdravega staranja. Vesela sem, da na tem področju že zgledno sodelujemo predstavniki različnih resorjev in civilne družbe. To ni samo garancija za uspeh projekta, ampak tudi za uspešno soočanje z izzivi staranja v Sloveniji v prihodnje. Prepričana sem, da bo projekt AHA.SI uspešen prispevek k dolgoročni strategiji, ki jo bomo morali pripraviti skupaj in jo čim prej sprejeti.«

Državna sekretarka na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Martina Vuk je poudarila pomen soočanja s problematiko starajoče se družbe in opozorila: »Slovenija nedvomno potrebuje novo strategijo, ki bo dala celovit odgovor na demografske spremembe. Strategija mora vsebovati področja vzdržnosti sistemov socialne zaščite, pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja, dolgo-

trajne oskrbe in delovne aktivnosti starejših. Vlada RS si je na teh področjih postavila ambiciozne cilje. Ob tem ne smemo pozabiti na pomembnost medgeneracijskega sodelovanja in sožitja.« S tem se strinja tudi prim. dr. Ivan Eržen, direktor NIJZ, ki je izpostavil pomen povezovanja različnih sektorjev za učinkovite rešitve problematike: »Poslanstvo NIJZ je prispevati k boljšemu zdravju in večji blaginji prebivalcev Slovenije. Svoje naloge kljub velikim prizadevanjem ne moremo opravljati zgolj s podporo zdravstva, potrebno je širše povezovanje in sodelovanje. S projektom AHA.SI smo naredili pomemben korak pri povezovanju strokovnjakov, ki se ukvarjajo z izzivi, povezanimi s staranjem družbe. Veseli me, da smo uspeli vzpostaviti dialog z zainteresiranimi javnostmi, katerih stališča bodo pomembno prispevala k oblikovanju najprimernejših rešitev.« Dodal je še: »V dolgoživi družbi je pomemben cilj vzpostavitev pogojev za zdravo in aktivno življenje. Dobro medsektorsko sodelovanje je predpogoj, da to dosežemo.«

»NIJZ kot koordinator skupaj s partnerji uspešno zaključuje prvo leto projekta. Letos so k projektu veliko prispevali različni deležniki, ki so osvetlili posamezna področja in prispevali k oblikovanju predlogov rešitev,« je povedala dr. Mojca Gabrijelčič Blenkuš, vodja projekta AHA.SI, NIJZ, ki je prepričana, da bomo projekt uspešno nadaljevali tudi letos in dobro sodelovanje še nadgradili.

Vir: Staranje.si

Projekt HELPS končan, svetovalnica ostaja

Lani jeseni je ekipa svetovalnice projekta HELPS gostovala po slovenskih krajih s predstavljivo brošuro »Majhni posegi za velike učinke«, ki smo jo izdali v okviru projekta HELPS. Poleg dveh predstavitev v Ljubljani smo obiskali tudi starejše, predvsem prostovoljke projekta Starejši za starejše v Mariboru, Dolenjskih toplicah, Trbovljah, Novem mestu, na Ptujju, v Murski Soboti, Desklah, Kopru, Tolminu, Ormožu in Renčah. Vsi udeleženci predstavitev so se strinjali, da je vsebina brošure nadvse koristna, saj spodbuja starejše k pravočasnim prilagoditvam bivalnega okolja, za kar ni nujno potrebnih veliko sredstev. Prostovoljke bodo poskrbele, da bodo brošure prišle do starejših, ki živijo doma in si lahko z manjšimi posegi bistveno izboljšajo varno in samostojno bivanje.

12. decembra 2014 je ekipa svetovalnice HELPS (Tomaž Banovec, Alenka Ogrin, Karina Sirk, Pavel Koltaj) v Ljubljani obeležila drugo obletnico ustanovitve Svetovalnice za izboljšanje bivanja starejših. Ob tej priložnosti so predstavili tudi drugi del zbornika »Da je skupaj lažje biti sam«. Ta del zbornika predstavlja zaključno publikacijo projekta HELPS, saj se je v letu 2014 nabralo kup zanimivih gradiv, od diplomatske naloge o sobivanju starejših, študije izvedljivosti –

finančni vidik sobivanja starejših, do primerov dobrih praks iz domovine in tujine. S tem dogodkom smo se tudi poslovili od projekta HELPS. Mednarodno sofinanciranje nam je omogočilo:

- vzpostavitev svetovalnice za izboljšanje bivanja starejših,
- izvedbo študije o bivalnih pogojih starejših,
- izid brošure o prilagoditvah bivalnega okolja (2013 in ponatis 2014),
- pripravo in izid zbornika v dveh delih,
- izvedbo preko 50 predstavitev, okroglih miz in drugih dogodkov po vsej Sloveniji, s katerimi smo predstavljali različne prehodne in alternativne oblike bivanja v starosti ter javnost spodbujali k bolj fleksibilnemu odločanju o bivanju v poznih letih.

Svetovalnica za izboljšanje bivanja bo delovala tudi v prihodnje, in sicer ob torkih in četrtek od 12.00 do 16.00 (zaželeno je predhodna najava po telefonu 01 62 05 481) v prostorih ZDUS-a na Kebetovi 9 v Ljubljani. V prihodnje bo svetovalnica še tesneje povezana s komisijo za bivanjski standard, ki jo vodi predsednica Amalija Šiftar.

*Alenka Ogrin,
koordinatorka projekta Helps*

VSE JE MOGOČE

Predvidite nepredvidljivo. Zavarujte se!

Počitnice ne gredo vselej po vašem načrtu. Da boste prosti čas v tujini preživel kar se da brezskrbno, si izberite zanesljivega sopotnika, ki vam bo stal ob strani 24 ur na dan – zavarovanje Tujina, zdravstveno zavarovanje z medicinsko asistenco v tujini.

**XXL paket
MILIJON**

Preverite razširjeno ponudbo z novimi paketi po ugodnih cenah!

www.vzajemna.si